

Terugblik 2023

Resultaten en inspanningen van
NFIA en het Invest in Holland netwerk

INVEST IN
Holland

Samen werken
aan een duurzaam
welvarend Nederland.

Inhoud

Voorwoord	4
Over NFIA en Invest in Holland	5
Strategie en aanpak	6
Ons werkveld in 2023	9
Resultaten in cijfers	12
Resultaten in de praktijk	14
Organisatie & blik vooruit	27

2023: Acquireren wat er voor Nederland toe doet

“ De Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) heeft in 2023 samen met haar partners in het Invest in Holland netwerk 217 bedrijven ondersteund bij vestiging of uitbreiding in Nederland. Het was het eerste volle jaar waarin we als uitvoeringsorganisatie de verscherpte focus in het acquisitiebeleid van Nederland in de praktijk brachten. We hebben onze proactieve inspanningen volledig gericht op het aantrekken en behouden van juist die bedrijven, die het meest bijdragen aan duurzame economische groei en aan het versterken van bestaande ecosystemen in Nederland.

Nederland is in transitie. Samen met overheid en kennisinstellingen spelen bedrijven een cruciale rol in het mogelijk maken en versnellen van die transitie. Bijvoorbeeld omdat ze met hun innovaties bijdragen aan grote uitdagingen of met Nederlandse bedrijven en universiteiten samenwerken om maatschappelijke vraagstukken op te lossen.

Die bedrijven met toegevoegde waarde voor Nederland zijn wereldwijd te vinden. Omdat wij op veel plekken in de wereld aanwezig zijn (NFIA heeft 26 buitenkantoren) ervaren wij keer op keer dat er overal innovaties ontwikkeld worden die aanvullend zijn op wat in

Nederland gebeurt. Op veel plekken in de wereld zijn sterke ecosystemen waar relevante innovaties uit voort komen. Door deze te verbinden met onze eigen economie hoeven we het wiel niet opnieuw uit te vinden, dat is elders al gedaan. Van India tot de Verenigde Staten, van Turkije tot Japan – overal in de wereld zijn specialistische clusters van bedrijven die dingen doen die wij nog niet kunnen, en vice versa. De wisselwerking tussen bedrijven, topuniversiteiten, campussen en bovenal toptalent, dat in steeds grotere getale aanwezig is in de wereld is fenomenaal. Wat wij als NFIA en Invest in Holland doen is die bedrijven benaderen die aanvullen en versterken wat we al hebben. Op hun beurt kunnen bedrijven hier het doorontwikkelen en vermarkten van hun innovaties versnellen.

Dat het totaal aantal investeringsprojecten dat we in 2023 ondersteunden lager is dan in voorgaande jaren, is onder andere een gevolg van de verscherpte focus. Daarnaast speelt mee dat we in Nederland niet alles meer kunnen accommoderen. We zijn een land met grote ambities op de transitie. We lopen op een aantal gebieden wereldwijd absoluut voorop. Maar er zijn ook in toenemende mate

knelpunten in ons vestigingsklimaat die ons in de weg zitten. Er is beperkt land beschikbaar voor nieuwe bedrijven, we hebben te weinig ruimte op het elektriciteitsnet, een woningcrisis en stikstofproblemen. Keuzes maken en niet alles zelf willen doen is relevant in deze. Als NFIA en Invest in Holland dragen we daaraan bij door op een slimme manier te acquireren. De resultaten van 2023 zijn daarvoor het bewijs: in deze Terugblik geven we prachtige voorbeelden van bedrijven die we dit jaar aangetrokken hebben die ieder een directe bijdrage leveren aan de ecosystemen die we in Nederland willen versterken. We zijn trots op dit resultaat. Veel leesplezier.

Hilde van der Meer

Commissaris Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA)

Over NFIA

NFIA is een uitvoeringsorganisatie die onderdeel is van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De NFIA valt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en wordt mede aangestuurd door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS).

- NFIA is opgericht in 1978
- Het hoofdkantoor staat in Den Haag
- NFIA heeft 26 buitenkantoren wereldwijd, gevestigd op Nederlandse ambassades of consulaten
- NFIA heeft wereldwijd 140 medewerkers

NFIA wereldwijd

- San Francisco
- Chicago
- Atlanta
- Washington
- New York
- Toronto
- Londen
- **Den Haag (HQ)**
- Munchen
- Parijs
- Istanbul
- Tel Aviv
- Dubai
- Kaapstad
- Mumbai
- New Delhi
- Bangalore
- Singapore
- Chongqing
- Guangzhou
- Beijing
- Shanghai
- Seoul
- Taipei
- Osaka
- Tokyo
- Sydney
- *Stockholm (per 2024)*

Invest in Holland netwerk

Het Invest in Holland netwerk is een landelijk dekkend samenwerkingsverband van het rijk, regio's en grote steden, met als gedeeld doel het aantrekken en behouden van buitenlandse investeringen voor Nederland. Het netwerk bestaat, naast de NFIA als vertegenwoordiger van de nationale overheid, uit:

- amsterdam inbusiness (aib)
- De Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM)
- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Horizon (Provincie Flevoland)
- Impuls Zeeland
- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland InnovationQuarter (IQ)
- Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM)
- Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (LIOF)
- Nederland Distributie Land (NDL)
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN)
- Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL
- Rotterdam Partners
- The Hague & Partners
- ROM Utrecht Region

De wereldwijde aanwezigheid van NFIA gecombineerd met het lokaal zeer goed verbonden Invest in Holland netwerk is een gouden combinatie. Waar de regionale partners diep in de netwerken zitten, de ecosystemen in hun regio kennen en weten waar behoeften en knelpunten liggen, schakelt NFIA snel en effectief met nationale en internationale spelers.

Strategie en aanpak

De NFIA richt zich met strategische marketing en acquisitie en in samenwerking met regionale partners op het vergroten van de bijdrage van buitenlandse bedrijven aan het duurzaam verdienvermogen van Nederland.

Kerntaken NFIA

De NFIA heeft 4 kernactiviteiten:

1. Het aantrekken van nieuwe buitenlandse investeringen
2. Zorgen voor vervolginvesteringen van aangetrokken bedrijven in Nederland, en deze bedrijven behouden bij een heroverweging van de strategie
3. Signaleren en doorgeven van knelpunten in het Nederlandse investeringsklimaat aan landelijke en regionale overheden
4. Coördinatie van het Invest in Holland netwerk

Acquisitiestrategie

In de Invest in Holland strategie 2020-2025 is focus aangebracht op het aantrekken en verankeren van juist die bedrijven die het meest bijdragen aan het duurzaam versterken van de Nederlandse economie. Bijvoorbeeld omdat ze bestaande ecosystemen versterken, bijdragen aan de innovatieve kracht, verduurzaming en digitalisering van onze economie, of de strategische autonomie vergroten. Het doel is om meer strategisch te acquireren, waarbij niet kwantiteit (aantal of omvang van projecten), maar kwaliteit (toegevoegde waarde) centraal staat.

We zetten onze promotie- en acquisitie inspanningen gericht in op focussectoren, veelal in lijn met de ambities van de Nederlandse topsectoren en daaronder liggende ecosystemen. Vanuit specialistische Invest in Holland sector- en focusteams worden in samenwerking met het NFIA kantorennetwerk wereldwijd investeringsprojecten gezocht, benaderd en begeleid die passen binnen de focusgebieden (zie kader).

Onze focussectoren

- Energy
- High Tech Systems & Materials
- Life Sciences & Health
- ICT
- Chemicals
- Agrifood
- Value Logistics
- Fintech
- Maritime & water
- Creative industries
- NGO & Government

Investor Relations

Naast het aantrekken van nieuwe investeerders is ook het verankeren en ondersteunen van reeds gevestigde buitenlandse bedrijven in de Nederlandse ecosystemen een belangrijke pijler van de Invest in Holland strategie. Met het Investor Relations (IR)-programma, dat al sinds 2006 bestaat, geven we invulling aan actief en strategisch relatiemanagement, via bezoeken aan gevestigde buitenlandse bedrijven in Nederland en aan hun moederbedrijven in het buitenland. Door in goed contact te staan kunnen wij niet alleen de bedrijven helpen (bijvoorbeeld bij uitbreiding en knelpunten), maar helpen zij ons ook. Via bestaande investeerders horen we positieve en kritische signalen over het Nederlandse vestigings- en ondernemingsklimaat. Ook kunnen deze bedrijven de acquisitie-inspanningen helpen door via het Invest in Holland netwerk in contact te komen met nieuwe investeerders en aan te geven welke bedrijven ze missen in hun ecosysteem. Zo brengen we acquisitie en behoud/verankering steeds meer in lijn met onze strategische focus op toegevoegde waarde voor Nederland.

“Doelgericht en met focus acquireren past bij het Nederland van vandaag. We brengen wat we willen en wat we kunnen bij elkaar. Het is fantastisch om te zien hoe innovatieve buitenlandse bedrijven ons hier in Nederland verder helpen in de transitie, terwijl zij waarde creëren in samenwerking met hoogwaardige Nederlandse ecosystemen.”

Serpil Tascioglu, directeur Topsectoren en Industriebeleid, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Strategie en aanpak

Signaalfunctie vestigingsklimaat

NFIA en de Invest in Holland partners hebben in hun dagelijkse acquisitiepraktijk rechtstreeks contact met reeds gevestigde en potentiële nieuwe buitenlandse investeerders. De feedback die we tijdens deze contacten krijgen van buitenlandse investeerders op het feitelijk in de praktijk ervaren Nederlandse vestigings-

en ondernemingsklimaat biedt zeer waardevolle inzichten voor beleid. Het is dan ook onderdeel van de opdracht van NFIA om deze feedback of signalen over ons vestigingsklimaat actief te delen met landelijke en regionale bestuurders. Zo kan deze informatie worden betrokken in de beleidsvorming rond factoren van het vestigingsklimaat.

7

“Van de NFIA krijgen wij adequate en feitelijke informatie over zowel de sterke punten als de knelpunten in ons vestigingsklimaat die het bedrijfsleven in Nederland ervaart. Deze informatie helpt ons te werken aan de juiste condities voor die bedrijven die we het liefst aan Nederland binden en willen behouden”.

Tjerk Opmeer, directeur Innovatie en Kennis en tevens plv. directeur-generaal Bedrijfsleven & Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Belang buitenlandse bedrijven

Buitenlandse bedrijven zijn van belang voor de Nederlandse economie en kunnen ons helpen met de grote opgaven waar we als samenleving voor staan. Door productiviteit te bevorderen, kennis, vaardigheden en innovatie te vergroten, nieuwe werkgelegenheid te creëren en ons veelal (nog) sterker te verbinden met internationale netwerken en ecosystemen, dragen deze bedrijven bij aan ons verdienvermogen en een sterk Europa op lange termijn. Investerings van buitenlandse bedrijven spelen een belangrijke rol in regionale economische ontwikkeling en versnellen de transitie in Nederland met nieuwe kennis, kunde en innovaties. Nederland omarmt met zijn internationaal georiënteerde en verbonden economie innovaties van elders en helpt ze doorontwikkelen en vermarkten om daarmee onze eigen economie duurzaam te laten groeien.

Dienstverlening NFIA

De NFIA ondersteunt buitenlandse bedrijven bij het opzetten of uitbouwen van internationale activiteiten in Nederland. Dit doet de NFIA onder andere door bedrijven te informeren over het Nederlandse vestigingsklimaat. De Nederlandse wet- en regelgeving is een onderdeel van het vestigingsklimaat voor bedrijven en is altijd leidend bij de werkzaamheden van de NFIA. Het vestigingsklimaat betreft ook factoren als de fysieke en digitale infrastructuur, de arbeidsmarkt en het woon- en leefklimaat. Ook over deze en andere vestigingsklimaatfactoren kan NFIA feitelijke informatie geven aan een bedrijf. Voor gedetailleerde of specifieke informatiebehoefte treedt NFIA in contact met experts binnen en buiten de overheid of introduceert bedrijven bij relevante partijen die hen van informatie kunnen voorzien.

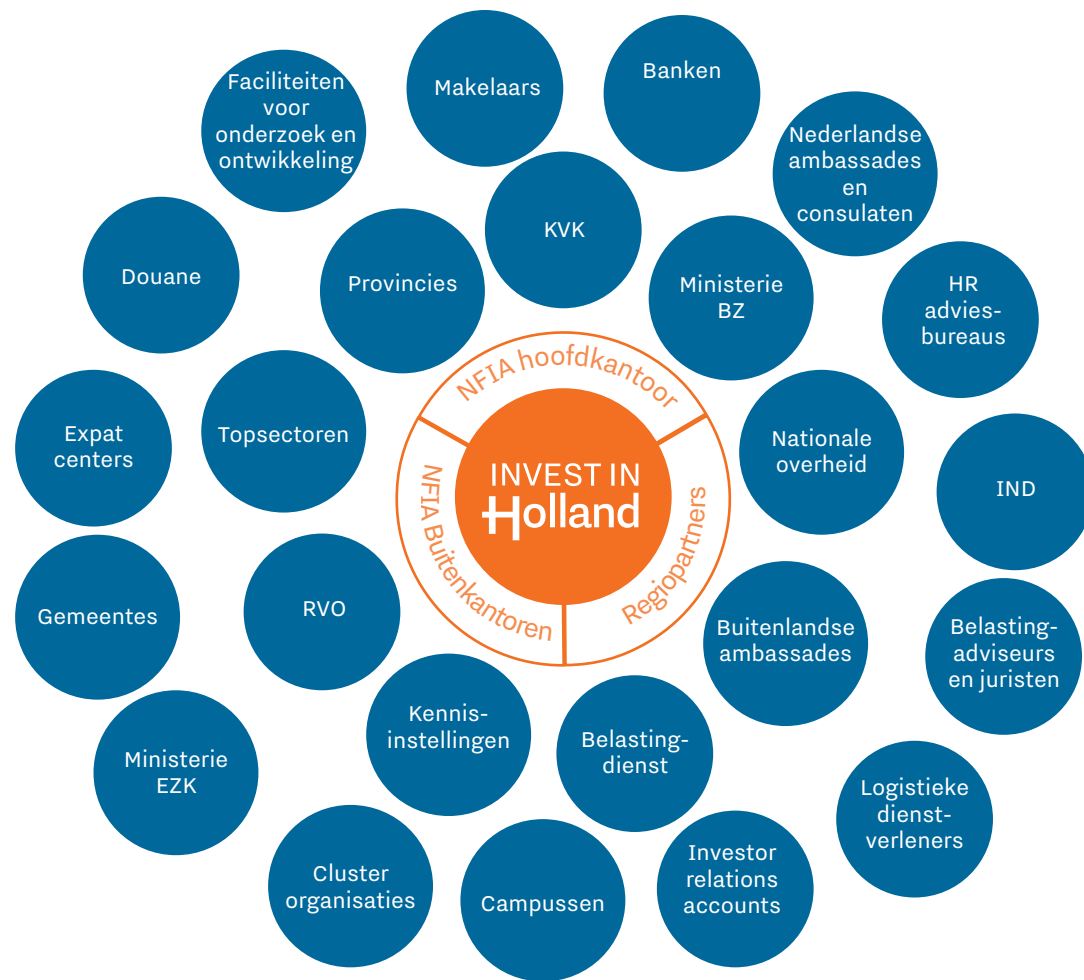
De dienstverlening van NFIA is gratis. De NFIA werkt alleen voor bedrijven met ‘substantie’, dat wil zeggen die werkgelegenheid en toegevoegde waarde creëren. De NFIA ondersteunt dus geen brievenbusmaatschappijen of andere papieren constructies.

De NFIA verricht geen lobbywerkzaamheden voor of met het bedrijfsleven, maar heeft een signaalfunctie en deelt feedback of signalen over ons vestigingsklimaat met landelijke en regionale bestuurders.

Strategie en aanpak

Netwerk en samenwerking

Voor NFIA en de regionale partners in het Invest in Holland netwerk zit samenwerking in het DNA. Al vele jaren bundelen de partners vanuit een gedeeld belang hun krachten voor effectieve internationale marketing en acquisitie. Meer dan ooit is het opereren als samenwerkingsverband in regionale, nationale en internationale netwerken een randvoorwaarde voor succes. De verscherpte strategische focus vergroot het belang van het maken van keuzes en het bepalen van een aanpak in afstemming met relevante partners en stakeholders. Voor het beantwoorden van de leidende vragen ‘wat zoeken we?’ en ‘waar verwachten we het te vinden?’ is de inbreng van specifieke kennis en ervaring van sleutelspelers binnen de ecosystemen cruciaal. Van de opdrachtgevers bij de overheid die richting geven aan de strategische prioriteiten van Nederland, tot de gevestigde bedrijven op campussen en innovatiedistricten die specialistische kennis hebben over ontwikkelingen en behoeften in de eigen sector. En van sectorspecialisten bij regionale ontwikkelingsmaatschappijen met sterke lokale netwerken, tot Innovatie Attachés op buitenlandse posten die de koppeling kunnen leggen met innovatieve clusters in kansrijke markten.

“De NFIA richt zich op het aantrekken van kennisintensieve investeringen. Dat sluit naadloos aan op het werk dat de Innovatie Attachés doen op de posten in het buitenland: zij koppelen Nederlandse en buitenlandse innovatieve bedrijven en kennisinstellingen aan elkaar. We gaan dus voluit onze krachten bundelen om innovatieve bedrijven en kennisinstellingen naar Nederland te halen.”

Jaap Broersen, Programmaleider Internationaal bij directie Innovatie en Kennis, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Ons werkveld in 2023

Een aantal ontwikkelingen is van belang bij het duiden van de Invest in Holland resultaten:

Organisatie: transitieproces “from volume to value”

In de afgelopen jaren is een proces ingezet om nog meer focus aan te brengen in het acquisitiebeleid, met een transitie van inzet op kwantiteit (volume in de vorm van investeringen en arbeidsplaatsen) naar kwaliteit (toegevoegde waarde van inkomende buitenlandse bedrijven). Na de strategische uitwerking van deze transitie is in 2023 de aangescherpte focus in acquisitie daadwerkelijk in de praktijk gebracht. Voor NFIA en het Invest in Holland samenwerkingsverband betekent dit – na ruim 40 jaar - een nieuwe manier van denken én werken met aanzienlijke operationele consequenties. De organisatie heeft in 2023 een enorme ontwikkeling doorgemaakt.

Nieuwe maatstaf voor succes

De aangescherpte focus in acquisitie betekent dat het Invest in Holland netwerk selectiever opereert en dat in alle inspanningen een duidelijke prioritering wordt aangebracht. Dat vergt tijd aan de ‘voorkant’ van een project. Door deze focus verandert het projectenportfolio, met effect op het resultaat in kwantitatieve zin. Dit betekent in de praktijk vooralsnog minder projecten dan in voorgaande jaren (in aantallen en banen), maar een groter aandeel projecten met toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie en samenleving. Er is bovendien sprake van een ‘vertraging’ in de zichtbaarheid van de impact van de aangescherpte acquisitiestrategie, omdat investeringsprojecten en beslissingen daarover een doorlooptijd van meerdere jaren kunnen hebben. Dit alles vraagt om een andere blik op resultaten, door de bril van kwaliteit in plaats van kwantiteit.

“De wereld voor acquireurs is wel echt veranderd. Maar we weten heel goed waar we als regio en land sterk in zijn. De schaarste in het vestigingsklimaat kan ook als een luxe worden gezien; het geeft een extra mogelijkheid om onze focus nog meer te versterken.”

Eelko Brinkhoff, vertrekkend managing director Foreign Investments en International Trade - Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM)

Ons werkveld in 2023

Knelpunten vestigingsklimaat

Een concurrerend vestigings- en ondernemingsklimaat is cruciaal voor het aantrekken van juist die investeringen die bijdragen aan de transitie waar we als land voor staan. Van oudsher heeft Nederland internationaal een goede uitgangspositie, door zijn ligging, infrastructuur, hoogopgeleide beroepsbevolking, fiscaal klimaat en betrouwbare en benaderbare overheid.

Op basis van de signalen die wij krijgen van zowel gevestigde als potentiële nieuwe investeerders blijkt echter dat het vestigings- en ondernemingsklimaat onder druk staat. Een aantal knelpunten is in toenemende mate van (negatieve) invloed op de aantrekkelijkheid van Nederland. Dit zien wij ook terug in onze projectenportefeuille (potentiële investeringen) waar factoren zoals stikstofproblematiek, tekorten in de energie-infrastructuur, grondtekort of belemmerende regelgeving directe impact hebben op besluitvorming over investeringen in Nederland. Andere zorgpunten in het Nederlandse vestigingsklimaat die door buitenlandse bedrijven genoemd worden zijn tekorten op de arbeidsmarkt (m.n. technici, van VMBO tot WO), de toenemende onvoorspelbaarheid van het Nederlandse overheidsbeleid en een aanhoudend negatief politiek-maatschappelijk sentiment rond (grote) bedrijven en multinationals. Ons vestigings- en ondernemingsklimaat wordt bovendien

in toenemende mate bepaald door concurrentiekracht van Europese ecosystemen en het vermogen van Europa om de strategische afhankelijkheid te verminderen en economische veiligheid te kunnen blijven garanderen.

Ecosystemen als innovatieversneller

In de afgelopen 15-20 jaar is succesvol ingezet op ecosystemontwikkeling binnen de sectoren waar Nederland op focust. Deze ecosystemen bestaan typisch uit kennisinstellingen, faciliteiten voor het testen, valideren en demonstren van nieuwe innovaties, bedrijven en publieke diensten die binnen dezelfde sector of kennisgebied werkzaam zijn. De concentratie van kennis, faciliteiten en commerciële toepassingen gecombineerd met de cultuur van samenwerking, versnelt innovatie, verhoogt het kennisniveau en leidt vaak tot een duurzame competitieve voorsprong voor de partijen in de ecosystemen. Ze vormen een win-win situatie waar alle partijen van profiteren. Ze hebben bovendien een sterke aantrekkingskracht op buitenlandse bedrijven en investeerders, die de ecosystemen op hun beurt weer versterken. Wij zien dan ook dat deze ecosystemen vaak een van de belangrijkste factoren zijn in de keuze van bedrijven om zich in Nederland te vestigen.

Campussen zijn een belangrijk onderdeel van de ecosystemen in kansrijke sectoren.

Ons werkveld in 2023

Internationale context voor Foreign Direct Investment (FDI)

Macro-economische en geopolitieke ontwikkelingen zijn van grote invloed op investeringsbeslissingen en internationale expansieplannen van bedrijven. In 2023 hadden onder andere de volgende ontwikkelingen een dempend effect op de investeringsbereidheid:

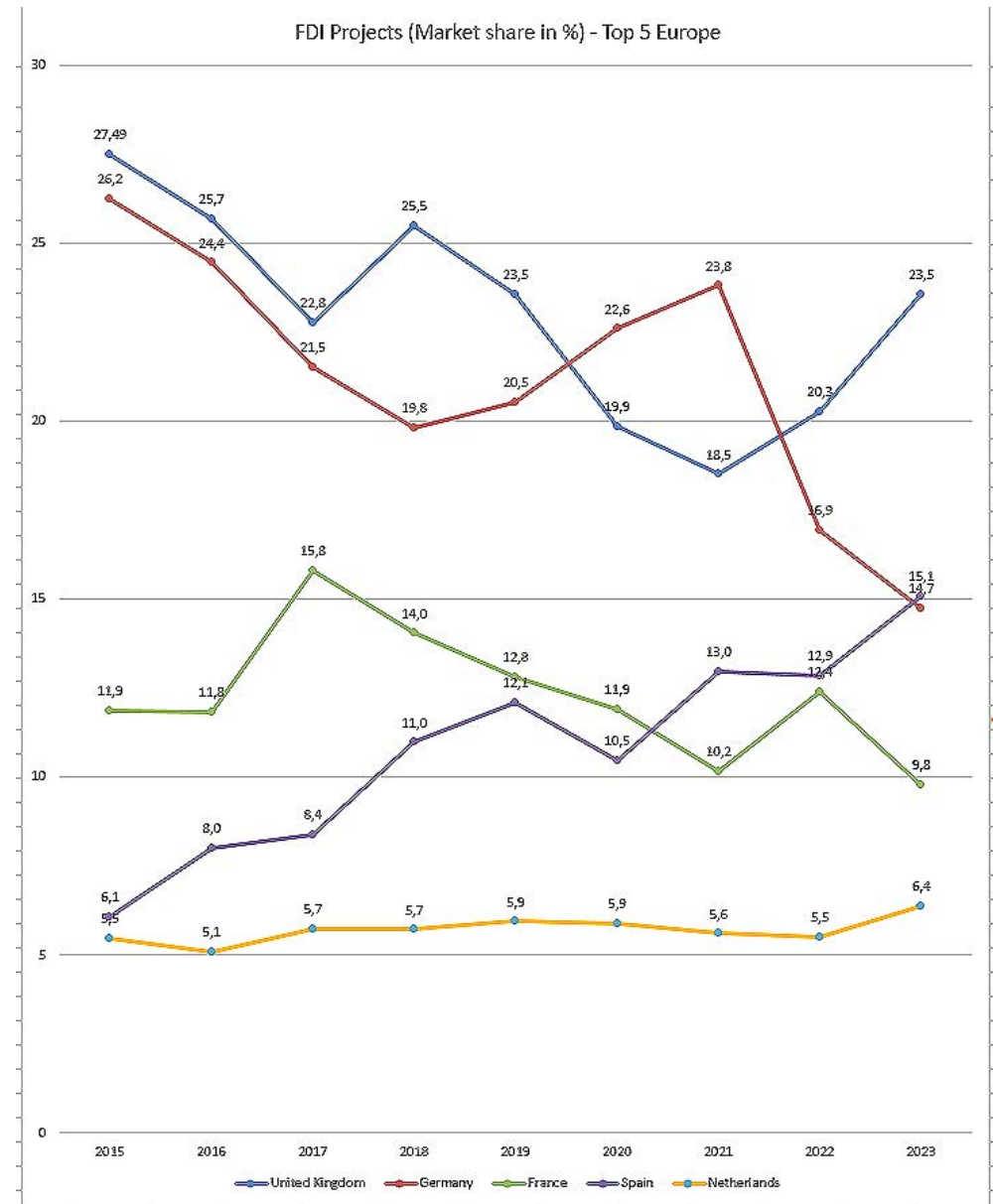
- Afzwakende mondiale economische groei (aldus onder meer ramingen van het IMF)
- Verkrappend monetair beleid door FED, Bank of England en ECB. Centrale banken proberen via renteverhogingen de vraag van consumenten, bedrijven en overheden af te zwakken om zo het opgelopen inflatietempo te reduceren. De hogere rente tikt door in hogere kapitaal- en financieringskosten voor ondernemers en investeerders.
- Geopolitieke spanningen, zoals in de relatie tussen China en de VS, de voortgaande oorlog in Oekraïne en de strijd in de Gazastrook. Hiervan gaat een negatief effect uit op economische en wereldhandelsgroei en investeringsbereidheid door de grotere onzekerheid die hiermee gepaard gaat.
- Hogere grondstof-, energie- en voedselprijzen. In het verlengde van de oorlogen in Oekraïne en Gaza oefenen deze prijsstijgingen al enige tijd een negatief effect uit

op de economische bedrijvigheid en grensoverschrijdende directe investeringen, aldus de UNCTAD (World Investment Report 2023).

- Druk op winstmarges. Voor sommige bedrijven is het moeilijk of onmogelijk om de gestegen inflatie (hogere productie- en inkoopkosten) door te berekenen aan afnemers.
- De de-globaliseringstrend met als gerelateerde ontwikkeling de versnippering van wereldmarkten en/of hogere toetredingsdrempels tot markten.
- Regelingen als de Amerikaanse Inflation Reduction Act (IRA), waardoor het geopolitieke en economische speelveld verandert.

FDI in West-Europa (zie figuur)

Het totale aantal investeringsprojecten van buitenlandse bedrijven in West-Europa is over de gehele linie in 2023 lager dan in voorgaande jaren (laagste niveau sinds 2015). Het Nederlandse marktaandeel in het aantal projecten dat in West-Europa landt, ligt sinds 2018 stabiel tussen 5,5% en 5,9%, en is in 2023 gestegen tot 6,4%. Nederland staat daarmee op de vijfde plek na het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Spanje en Frankrijk.

Bron: fDi Markets, The Financial Times 2024, alle rechten voorbehouden

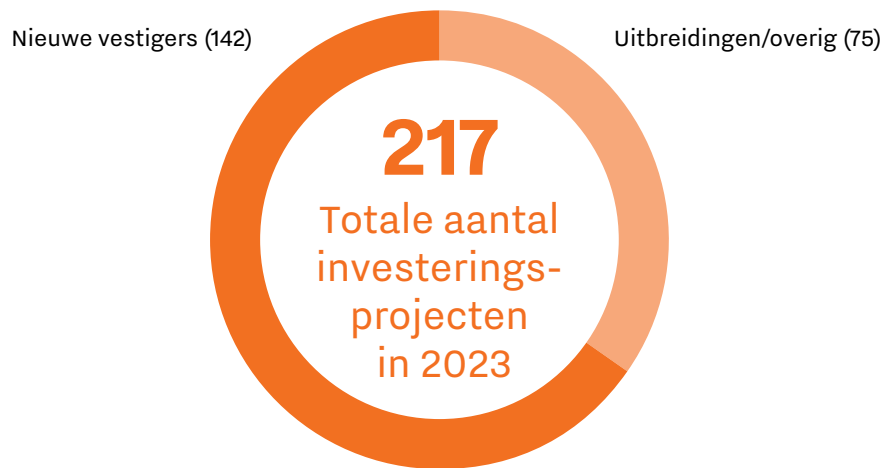
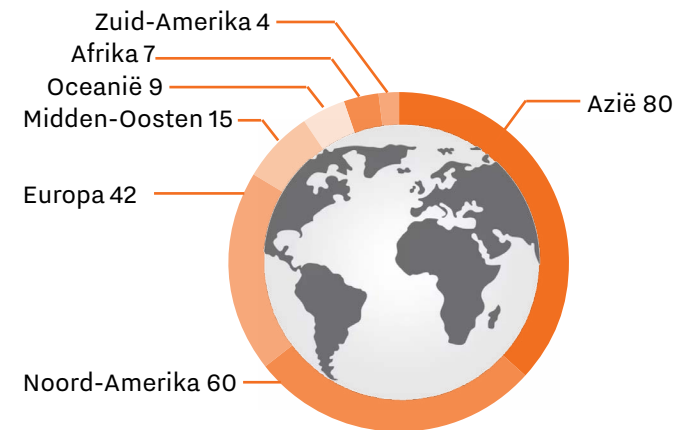
Resultaten in cijfers

Deze cijfers betreffen de buitenlandse investeringsprojecten in 2023 waarbij het Invest in Holland netwerk actieve ondersteuning heeft geleverd.

NB. NFIA en Invest in Holland partners zijn niet bij alle inkomende investeringen

in Nederland betrokken. Nederland is een open economie en bedrijven kunnen ook zelf kiezen voor vestiging in Nederland. NFIA vervult geen poortwachtersfunctie.

Herkomst investeringsprojecten

12

Top-5 sectoren

- HTSM
- ICT
- Energie
- LSH
- Agrifood

Top-5 bedrijfsactiviteiten

- Marketing & Sales
- R&D
- Hoofdkantoor
- Distributie
- Engineering / techniek

Arbeidsplaatsen

Verwacht aantal arbeidsplaatsen na eerste 3 jaar:

5173

Investor Relations

2434
gevoerde Investor Relations gesprekken

Resultaten in de praktijk

Een greep uit de projecten die in 2023 zijn ondersteund en hun toegevoegde waarde voor de ecosystemen in de focussectoren.

Energie

Nederland werkt aan een emissievrij energiesysteem dat net zo betrouwbaar en betaalbaar is als dat we gewend zijn. In de transitie daar naartoe moeten verschillende uitdagingen tegelijkertijd aangegaan worden.

Zo moeten fossiele door hernieuwbare brandstoffen vervangen worden, verbrandingsmotoren door elektromotoren en wordt opwekking decentraal.

Onze uitgebreide ervaring met aardgas, met innoveren op het stroomnet en als centrum van de energiemarkt, positioneert Nederland uitstekend om toekomstbestendige, wereldwijd toepasbare energiesystemen te ontwikkelen. Internationale bedrijven hebben daar een waardevolle rol in, zoals hier geïllustreerd aan de hand van het Zuid-Koreaanse Hyosung, het Amerikaanse Sienza, en het Duitse Bosch.

Waterstof
Batterijtechnologie
Smart energy

Nieuwe vestiging Hyosung

De transitie naar hernieuwbare energiebronnen wordt gekenmerkt door decentrale opwek en fluctuerende productie. Nieuwe, 'smart energy' solutions zijn nodig om te zorgen dat opwek, opslag en distributie van elektriciteit op een stabiele, betrouwbare en zo efficiënt mogelijke manier plaats vindt.

Het Zuid-Koreaanse Hyosung, een leidende leverancier en ontwikkelaar

van elektriciteitsverdelers voor het hoogspanningsnet, vestigde in 2023 een R&D center op bedrijventerrein Arnhems Buiten (voorheen KEMA-terrein). Behalve certificeerder KEMA zitten op het park ook TenneT, DNV en Specialized. KEMA Labs was een belangrijke initiator bij het aantrekken van Hyosung. De concentratie van vooraanstaande spelers in hoogspanningsnetwerken op deze locatie helpt de Nederlandse positie als voorloper in de energietransitie te versterken.

Energie

R&D samenwerking Sienza

De energietransitie heeft de vraag naar energieopslag sterk doen toenemen, voor een groeiend aantal toepassingen. Om daarbij te voldoen aan de steeds hogere overheids-eisen rondom MVO en autonomie, en markteisen voor onder andere opslagcapaciteit, gewicht en kosten, is innovatie van groot strategisch belang. Nederland heeft, aangestuurd door het innovatieprogramma Battery Competence Cluster(BCC-NL) en het onderzoeksprogramma BatteryNL een sterke positie voor het leveren van innovatieve, hoogwaardige technologieën om die eigenschappen te verbeteren en aan de eisen te voldoen.

Startup Sienza uit de VS heeft zeer geavanceerde 3D nano-gestructureerde elektrodes ontwikkeld, die de

energiedichtheid van Lithium-ion batterijen kan verviervoudigen. Bovendien worden geen cobalt of oplosmiddelen gebruikt in de elektrodes van Sienza, waardoor de milieupact sterk wordt verlaagd.

Sienza is een R&D samenwerking aangegaan met BCC-NL. Daarin wordt onderzocht of de technologie van Sienza verder geoptimaliseerd kan worden met Nederlandse SALD technologie, zodat een partnership kan ontstaan die de batterijenmarkt sterk kan verduurzamen. Daarbij is de verwachting uitgesproken dat Sienza een vestiging zal openen in Nederland waar de batterijenproductie voor de Europese markt zal plaatsvinden.

Retentie Bosch

De Nederlandse energiemix moet in 2050 CO₂-neutraal zijn. Elektrificatie is daarbij een groot onderdeel, maar ook waterstof zal een belangrijke rol hebben in die emissie-vrije energiemix. In 2023 kondigde Nefit Bosch in Deventer aan hun productiefaciliteit voor CV ketels om te bouwen naar een onderzoeksfaciliteit voor waterstofketels.

Het Invest in Holland team heeft Nefit Bosch ondersteund bij het zoeken naar subsidiemogelijkheden en is behulpzaam geweest bij het stroomlijnen van het vergunningsverleningsproces voor de productie van waterstof-installaties.

HTSM

Het Nederlandse ecosysteem voor High Tech Systemen en Materialen heeft internationaal een sterke positie en reputatie, met name op het gebied van een aantal sleuteltechnologieën. Deze technologieën zijn belangrijke versnellers voor de transitie waar we voor staan en zijn essentiële componenten voor innovaties in andere sectoren. Onze voorloperspositie geeft Nederland zowel internationale invloed als autonomie, en heeft aantrekkingskracht op bedrijven die bijdragen aan oplossingen voor de transitie waar we als Nederland en wereld voor staan. Onze samenleving profiteert van het versterken van deze sector met internationale nieuwkomers. Goede voorbeelden uit 2023 zijn Bluefors uit Finland en Autocraft uit het VK.

Integrated Photonics
Semicon
Quantumtech
Electric vehicles
Robotics
Aerospace

Nieuwe vestiging Autocraft

Het Britse Autocraft EV Solutions, een prominente speler op het gebied van het testen en repareren van elektrische voertuigen (EV), opende een nieuwe vestiging op Industriepark Kleefse Waard (IPKW) in Arnhem in 2023.

Gestuwd door elektrificatie, als onderdeel van de energietransitie, neemt de marktvaart naar batterijen sterk toe. Om de batterijenstapel zelf niet een milieuprobleem te laten worden, scherpt EU de richtlijnen voor vervanging, hergebruik en vewerking van verouderde en kapotte batterijen vanaf 2025 aan. Nederland heeft de kennis, kunde en

faciliteiten om een pioniersrol te spelen bij de ontwikkeling van technologie en technieken voor recycling en herwinning van de waardevolle grondstoffen uit batterijen, en zet daar stevig op in. De komst van Autocraft in het ecosysteem helpt om die ontwikkelingen te versnellen.

Autocraft ontwikkelt groene, flexibele technologieën en diensten, zoals hun REVIVE™ MOBILE Repair Centre. Deze volledig uitgeruste mobiele faciliteit kan jaarlijks tot 2.000 batterijpakketten testen en refabriceren. Dit kan bovendien rechtstreeks worden ingezet op productielocaties van klanten.

Uitbreiding Bluefors

Bluefors is een toonaangevend Fins bedrijf dat gespecialiseerd is in koel- en cryogene systemen bij ultra-lage temperaturen. Het bedrijf opende in 2023 een geavanceerd laboratorium in Delft voor het testen van quantuminnovaties.

Nederland heeft een koppositie op gebied van quantumtechnologie. De mondiale marktwaarde van deze technologie wordt geschat op \$106 miljard in 2040.

Het nieuwe lab van Bluefors maakt het voor startups in quantumtechnologie mogelijk om testen en experimenten te doen zonder daar zelf de apparatuur voor aan te schaffen. Dit vergroot het innovatief vermogen van de Nederlandse quantum community.

De uitbreiding van Bluefors, dat al sinds 2018 deel uitmaakt van het Delftse quantum ecosysteem, is een goed voorbeeld van een buitenlands bedrijf dat doorinvesteert ten gunste van Nederland.

ICT

Mede dankzij de uitstekende digitale infrastructuur in Nederland behoren wij tot de koplopers op gebied van digitalisering en digitale innovaties, en staat Nederland op de 2e plaats in de 'World digital competitiveness ranking' van IMD. Deze digitalisering helpt onze economische en maatschappelijke ambities verwezenlijken. Deze ontwikkelingen brengen echter ook risico's en verantwoordelijkheden met zich mee. Zo wordt cybersecurity steeds belangrijker, en pakt Nederland een prominente rol bij het sturen van AI ontwikkelingen richting ethisch, juridisch en sociale toepassing van de technologie. In de digital health sector zien we kansen om oplossingen te introduceren die de druk op de zorg verlichten. In de ICT-sector zal de snelheid waarmee nieuwe innovaties de markt bereiken blijven toenemen. Internationale bedrijven zijn van groot belang om een rol van betekenis te kunnen blijven spelen in deze wereldmarkt. In 2023 vestigden onder andere het Taiwanese Keypasco en PassiveLogic uit de VS zich in Nederland.

Nieuwe vestiging Keypasco

Nederland heeft, met als anker clusterorganisatie Security Delta (HSD), zeer goede kennis, technologie en aanpak op gebied van cybersecurity, en bovendien een groot urgentiebesef om zowel kritieke infrastructuur als economische sectoren te beschermen.

De cybersecuritymarkt had in 2023 een mondiale waarde van bijna \$180 miljard en groeide met 11,6%. Daar tegenover staat een geschatte schade als gevolg van cybercrime van \$11,5 biljoen*. Het blijven versterken van deze sector is daarom van groot belang voor Nederland.

In 2023 voegde onder andere het Taiwanese Keypasco zich bij het cybersecurity cluster, en opende een vestiging op de HSD Campus in Den Haag. Het bedrijf biedt authenticatieoplossingen die uiterst veilig zijn en bovendien met groot gebruiksgemak gepaard gaan. Zo helpt Keypasco bedrijven hun digitale assets te beschermen zonder onnodige obstakels te creëren voor hun personeel. Met 10 miljoen gebruikers verspreid over 10 sectoren is Keypasco een toonaangevend cybersecuritybedrijf, en een aanwinst voor het Nederlandse cybersecurity cluster.

*<https://www.dutchchannel.nl/news/218593/mondiale-koosten-cybercrime-naar-biljoen-dollar-in>

AI
Cybersecurity
Digital Health

Nieuwe vestiging PassiveLogic

Op het gebied van AI heeft Nederland een sterke positie, zeker waar het gaat om kennis en onderzoek. AI heeft steeds grotere invloed op onze economie en maatschappij, en kan helpen om een breed scala aan maatschappelijke uitdagingen op te lossen. Als land van vrede en recht spreekt Nederland zich uit voor ethisch-, juridisch en sociaal verantwoorde toepassing van AI. Bovendien worden hier kaders en protocollen ontwikkeld die toetsing aan die richtlijnen mogelijk maken, wat aantrekkelijk is voor bedrijven die willen anticiperen op ontwikkelingen rondom AI wetgeving.

De Nederlandse AI Coalitie speelt een belangrijke rol bij het versterken van de kennispositie en innovatiekracht van

Nederland. Internationale AI bedrijven zijn een waardevolle toevoeging aan het Nederlandse AI ecosysteem, zoals het Amerikaanse PassiveLogic dat zich in 2023 in Amsterdam vestigde.

PassiveLogic past AI toe om energieconsumptie in gebouwen te optimaliseren, en kan tot 30% energiereductie bewerkstelligen. De systemen van PassiveLogic werken autonoom, en vergen dus minimale tussenkomst van medewerkers. Hierdoor wordt het voor elke beheerder makkelijk om de energieconsumptie in hun gebouwen te reduceren zonder in te leveren op comfort.

Agrifood

Nederland heeft een van de **meest** geavanceerde clusters voor voedselproductie ter wereld. De combinatie van vruchtbare grond, zeer vooraanstaande kennis aangevoerd door Wageningen University & Research en de technische universiteiten, en het uitstekende logistieke cluster, hebben samen geleid tot een koppositie voor Nederland in voedselproductie en innovatie. Om de voedselproductie toekomstbestendig te maken, zetten we in Nederland sterk in op twee transitiepaden waar buitenlandse bedrijven met hun innovaties kunnen bijdragen. Ten eerste alternatieve eiwitten, om de uitstoot in de voedselketen te minimaliseren en innovaties te stimuleren die de voedselzekerheid vergroten. Ten tweede wordt ingezet op technologie in land- en tuinbouw die voedselproductie efficiënter, slimmer en duurzamer te maken.

Nieuwe vestiging TiNDLE

Met onder andere de publicatie van de Nationale Eiwitstrategie in 2020 en de toekenning van het Groeifonds Cellulaire Agricultuur in 2022 laat de Nederlandse overheid zien sterk in te zetten op innovatie rondom alternatieve eiwitten. De marktwaarde van alternatieve eiwitproducten wereldwijd oversteeg in 2021 \$60 miljard en wordt verwacht met 18,5% per jaar te stijgen tot bijna \$194 miljard in 2028*.

Geheel in lijn hiermee opende TiNDLE uit Singapore in 2023 een onderzoekscentrum voor hun vegetarische vleesalternatieven in Nijkerk. TiNDLE werkt al nauw samen met een aantal organisaties in het Nederlandse ecosysteem voor alternatieve eiwitten, en het nieuwe R&D centrum is een waardevolle toevoeging dat het kennisniveau en innovatiekracht van het geheel vergroot.

*<https://www.gminsights.com/industry-analysis/alternative-protein-market>

Alternative proteins AgriTech

Nieuwe vestiging Vivent

In de tuinbouw neemt de vraag naar sensor- en datatechnologie toe om de kennis van telers en efficiëntie van hun productie te vergroten. Er is veel interesse in deze technologie wereldwijd, ook door de toenemende focus op strategische autonomie voor het produceren van schoon, veilig en gezond voedsel. Nederland is wereldwijd koploper in deze technologie, en zet in op het behouden en versterken van deze positie. Om die reden focussen we sterk op het aantrekken van buitenlandse bedrijven in hightech

horticulture.

In 2023 vestigde het Zwitserse Vivent zich in het Westland. Dit high-techbedrijf biedt monitoring services voor planten op basis van geavanceerde sensoren en AI-gebaseerde signalering van potentiële stress. Vergelijkbaar met een Fitbit, helpt de technologie van Vivent telers omstandigheden voor de gewassen optimaal te houden en in te grijpen voordat zichtbare schade ontstaat. Zo wordt de kans op een succesvolle oogst sterk vergroot.

Retentie Bunge

Bunge is een van de 4 grootste handelaren in agrarische grondstoffen ter wereld, het bedrijf heeft meer dan 300 faciliteiten in meer dan 40 landen. Op 7 december 2023 werd de eerste paal van hun nieuwe fabriek geslagen op een terrein in het Amsterdamse Havengebied. Met deze nieuwe fabriek, die twee huidige Nederlandse locaties zal vervangen, verwacht het bedrijf 40% energie en 90% CO2-reductie te

bereiken tegen 2030. Deze verhuizing is bovendien zeer gunstig voor de leefomgeving in Wormer, waar de originele fabriek ruimte maakt voor nieuwe gebiedsontwikkeling met ruimte voor woningen.

Dit project is een goed voorbeeld van hoe buitenlandse bedrijven bijdragen aan de oplossing voor de duurzaamheidsopgave van Nederland.

Life Sciences & Health

Nederland positioneert zich als 'Europe's connected life sciences & health metropolis' en kent een uitstekend gezondheidszorgsysteem. We staan bekend om de implementatie van innovaties, digitalisering en hoogwaardig klinisch onderzoek. We zijn trots op onze innovaties van wereldklasse, maar lopen ook aan tegen uitdagingen op het gebied van betaalbaarheid, duurzaamheid, toegankelijkheid en kwaliteit. De centrale missie vanuit de topsector LSH is dat in 2040 alle mensen in Nederland tenminste vijf jaar langer leven in goede gezondheid, en dat de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% zijn afgenomen. Wij zien kansen voor buitenlandse bedrijven om daar een rol in te spelen bijvoorbeeld bij ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en robotisering. Daarnaast zien wij kansrijke ontwikkelingen op het gebied van de regeneratieve geneeskunde en speelt strategische autonomie een belangrijke rol.

Infectieziektes
Medicijnontwikkeling
Regeneratieve geneeskunde
Gezondheidstechnologie
Digital health

R&D samenwerking Chitomed

Met regeneratieve geneeskunde wordt de functie hersteld van weefsels en organen die chronische ziekten (kunnen) veroorzaken. Het sociale en economische potentieel is enorm: in termen van gewonnen levensjaren, lagere zorgkosten, nieuwe bedrijvigheid die een mondiale markt bedient en die verwacht is te groeien van \$34.56 miljard in 2023 tot \$197.08 miljard in 2030*. Vanuit het Nationaal Groeifonds is €56 miljoen toegekend aan het RegMed XB-project voor het opzetten van pilotfabrieken op 5 locaties in Nederland om deze technologieën sneller naar de markt te kunnen brengen.

In 2023 opende het Poolse Chitomed hun hoofdkantoor in Maastricht, waar zij lid zijn van Smart BioMaterials Consortium, een van de RegMed XB-faciliteiten. Chitomed ontwikkelt geavanceerde biomaterialen voor botregeneratie vanuit hun hoofdkantoor in het Medace co-working space, waar zij een waardevol deelnemer zijn in het ecosysteem voor regeneratieve geneeskunde.

**<https://www.fortunebusinessinsights.com/industry-reports/regenerative-medicine-market-100970#>*

Nieuwe vestiging Instant NanoBiosensors

Het aantal mensen met dementie in Nederland verdubbelt de komende 20 jaar naar een half miljoen. Missie #4 van de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid & Zorg is het verhogen van de kwaliteit van leven voor mensen met dementie met 25%. Dementie wordt meestal veroorzaakt door Alzheimer. Door tijdige diagnose kan met leefstijlaanpassingen en medicijnen de ontwikkeling van deze ziekte vertraagd worden en de kwaliteit van leven sterk verbeteren. In 2023 werd in Nederland dan ook €11 miljoen geïnvesteerd in Alzheimeronderzoek*.

In 2023 vestigde het Taiwanese

gezondheidstechnologiebedrijf Instant NanoBiosensors zich in Utrecht. Het bedrijf ontwikkelde baanbrekende diagnostische technologie, met een sterke focus op ultragevoelige bloedbiomarkers, vooral bij de ziekte van Alzheimer. Met deze technologie vormt het bedrijf, dat al een formele samenwerking heeft met Amsterdam UMC, een waardevolle toevoeging aan Alzheimer diagnostiek, die kan bijdragen aan het bewerkstelligen van Missie #4 van de KIA Gezondheid en Zorg 2024-2027.

**alzheimeronderzoek.nl*

Chemie

Nederland heeft een grote en invloedrijke chemiesector met meer dan 2.000 bedrijven, waaronder 19 van de 25 grootste mondiale spelers. De Nederlandse sector is in volle transitie, met als doel om in 2050 100% circulair (tegenover 27,5% in 2023*) en CO₂-neutraal te zijn. Innovatieve internationale nieuwkomers die de transitie helpen versnellen zijn meer dan welkom.

Het aantrekken van nieuwe spelers in de chemische industrie is een uitdaging, mede door een tegenvallende marktvraag en relatief hoge energieprijzen in Nederland. In deze competitieve omstandigheden is het ook geen gegeven dat de volledige bestaande productie in Nederland behouden blijft. Voor specifieke industrieën zoals circulaire bedrijven blijft Nederland echter wel degelijk aantrekkelijk, met zijn aantrekkelijke geografische locatie en verregaande integratie binnen de chemieclusters. Daarbij is het behoud van de sleutelspelers in deze clusters essentieel om nieuwe innovatieve bedrijven aan te kunnen aantrekken. In 2023 kozen onder andere het Zweedse Paebbl, Air Products uit de VS en het Canadese Aduro Clean Technologies voor Nederland.

Nieuwe vestiging Paebbl

Het opslaan en gebruiken van CO₂ wordt gezien als een belangrijke toevoeging aan de maatregelen om klimaatverandering te vertragen. Paebbl, dat in 2023 haar eerste R&D faciliteit met proefopstelling in het Rotterdamse havengebied opende, is een van slechts drie bedrijven ter wereld die in staat zijn tot dit revolutionaire proces van koolstofafvang en -gebruik (CCU). Het bedrijf maakt grondstoffen van uit de lucht gefilterde CO₂. Voor elke ton verwerkte CO₂ produceert Paebbl 2,5 ton silica-verrijkt magnesiumcarbonaat. Paebbl's producten worden in meerdere industrieën als grondstof gebruikt, zoals

beton, papier, verf en polymeren. Door dit proces wordt CO₂ uit de levenscyclus gehaald en vastgelegd en wordt CO₂-uitstoot binnen de genoemde sectoren sterk verlaagd.

Paebbl's vestiging in Rotterdam past uitstekend in de opgave om het havengebied, waar de hoogste CO₂-uitstoot van Nederland plaats vindt, te verduurzamen. De door Paebbl geproduceerde industriële grondstoffen helpen bovendien meerdere sectoren verduurzamen met hun producten.

* <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200312-1>

Chemie

Nieuwe vestiging Aduro Clean Technologies

In 2023 vestigde Aduro Clean Technologies een Europese hub in Geleen. De nieuwe vestiging van Aduro Clean Technologies volgt op succesvolle samenwerkingen met Brightlands Chemelot Campus en Chemelot Innovation and Learning Labs en zal zich richten op hun Hydrochemolytic™ Plastics Upcycling (HPU). HPU verkleint de kans dat materialen op stortplaatsen belanden of worden verbrand. In plaats daarvan

worden ze omgezet in grondstoffen, die weer gebruikt kunnen worden in de raffinage en productie van nieuwe producten ter vervanging van fossiele grondstoffen. Aduro is een waardevolle aanvulling op de bestaande initiatieven op de Brightlands Chemelot Campus en draagt bij aan het behalen van de circulaire doelstellingen van de Nederlandse chemiesector.

Nieuwe vestiging Air Products

Air Products is producent van industriële gassen. Met meer dan 80 jaar ervaring met industriële gassen en ~23.000 werknemers in dienst is Air Products een belangrijke speler. Vanuit hun nieuwe vestiging in Den Haag voeren zij vanaf 2023 projecten uit voor o.a. waterstoffabrieken in Europa, het Midden-Oosten en Afrika. De oprichting van deze

vestiging volgt op een aantal projecten van Air Products voor waterstof en ammonia in de Rotterdamse haven. Dat de kennis voor waterstofprojecten hier wordt ontwikkeld, zal gunstige gevolgen hebben voor de versnelling van waterstoffinnovatie in Nederland en Europa.

Value Logistics

De logistieke sector is goed voor 13% van ons BBP. Het is een drijvende kracht achter de Nederlandse economie en maatschappij en zal zich continue moeten blijven vernieuwen om dat ook te blijven. Zo zijn emissiereductie en het versnellen van digitalisering en automatisering urgente opgaven binnen de logistieke sector.

Het groeiende gebrek aan ruimte, personeel en stroom zorgt ervoor dat logistieke bedrijven in Nederland steeds meer inzetten op hoogwaardige logistieke activiteiten en innovatie op gebied van automatisering en verduurzaming. Buitenlandse bedrijven zijn van grote toegevoegde waarde bij het versnellen van deze transitie. In 2023 voegde het Japanse Mujin zich bij het logistieke cluster in Eindhoven.

Nieuwe vestiging Mujin

Het Japanse Mujin levert intelligente automatiseringsoplossingen voor logistieke toepassingen, met als belangrijkste onderdeel MujinController. Dit stelt robots in staat toepassingen uit te voeren met perceptie, bewustzijn en autonome besluitvorming – zonder dat aangepaste ontwikkelings- of

trainingsalgoritmen vereist zijn. Daarmee helpt Mujin logistieke partijen met het versnellen van de automatisering van hun organisatie, zodat zij efficiënter worden en minder afhankelijk van beschikbaarheid van personeel.

Maritime & Water

Mede dankzij de strategische ligging van Nederland als 'Gateway to Europe' spelen wij een cruciale rol in de mondiale maritieme sector, met Rotterdam als de op een na belangrijkste maritieme stad ter wereld, na Singapore.

De sector zorgt niet alleen voor 6,6% van ons BBP en voor 5,5%* van de werkgelegenheid in Nederland, maar is ook essentieel voor onze veiligheid en de voortgang van de energietransitie. Om onze vooraanstaande positie te behouden en de verschillende transitie te stimuleren, zijn internationale spelers van cruciaal belang. Daarom wordt er sinds vorig jaar ingezet op het aantrekken van maritieme bedrijven, specifiek gericht op smart shipping, geavanceerde navigatietechnologieën, duurzame vaaroplossingen, en innovaties in onderhoud en inspectie.

Waterzekerheid is cruciaal voor mensen, industrieën en de wereldwijde voedselvoorziening. De noodzaak voor vooruitstrevende oplossingen en internationale samenwerking is belangrijker dan ooit. Dit vertaalt zich in een groeioprognose van rond de 6% per jaar voor de watertechnologiemarkt**. Vanwege onze rijke traditie in waterbeheer staat ons land in de voorhoede als het gaat om watertechnologie, vooral met WaterCampus Leeuwarden als thuisbasis van het Europese kennisinstituut Wetsus. Om de Nederlandse positie op het gebied van watertechnologie wereldwijd te versterken zijn ook internationale spelers nodig die bijdragen leveren met waterzuiveringsoplossingen, alternatieve bronnen, circulariteit en decentralisatie. Bedrijven zoals Aquacycl uit de Verenigde Staten die hun Europese kantoor en testcentrum in Nederland hebben geopend, dragen bij om onze watertechnologiesector te versterken en helpen om mondiale uitdagingen aan te pakken.

Smart Shipping
Innovatieve radarsystemen
Emissiereductie
Inspectie en onderhoudsdiensten
Maritime services
Technologie voor Waterzuivering
Waterkwaliteit en monitoring
Diversifiëring van waterbronnen

Nieuwe vestiging Aquacycl

Ongeveer 80% van het afvalwater dat wereldwijd wordt geproduceerd wordt direct in het milieu geloosd. Soms met minimale behandeling, soms zonder enige behandeling. En een van de grootste obstakels bij het oplossen van dit enorme probleem is dat afvalwaterzuivering een zeer kostbare en extreem energie-intensief proces is. Afvalwaterzuivering draagt ook aanzienlijk bij aan de uitstoot van broeikasgassen.

Met de oplossing van Aquacycl is dit dilemma binnenkort verleden tijd. De Californische startup, die zich in 2023 vestigde op de WaterCampus in Leeuwarden, maakt gebruik van microbiële technologie om de behandeling van industrieel afvalwater kostenefficiënter en toegankelijker te maken, efficiënter en minder vervuילend.

Creatieve industrie

Van Architectuur tot mode en van games tot films; in verschillende subgebieden van de creatieve industrie vinden grote ontwikkelingen plaats.

Onze samenleving digitaliseert in rap tempo. Een belangrijk effect daarvan is dat processen, objecten en omgevingen meer en meer worden gevirtualiseerd. Toepassingen van immersieve technologieën, zoals Extended Reality en Virtual Reality, zijn daarbij uitermate relevant en waardevol voor zowel maatschappelijke als bedrijfsmatige complexe uitdagingen. De potentiële waarde van Immersive Experiences wordt onderstreept met een groeifondsinvestering van €200 miljoen. Dit moet de innovatiekracht van de sector en haar meerwaarde voor andere sectoren versterken. Innovaties in deze sector vinden steeds sneller hun weg naar de wereldmarkt, en buitenlandse bedrijven die zich in Nederland vestigen zijn van grote meerwaarde voor onze innovatie-infrastructuur.

De fashionindustrie veroorzaakt wereldwijd 92 miljoen ton textielafval en 42 miljoen ton plasticafval per jaar, waarvan slechts 1% wordt gerecycled*. Om dit probleem tegen te gaan trad per 1 juli 2023 de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) van de Europese Commissie in**. De UPV vereist duurzaamheid en recycleerbaarheid van alle textielproducten op de EU-markt. Internationale bedrijven leveren een belangrijke bijdrage in het bewerkstelligen van deze doelstelling. Zo ook het Britse Boot Repair, die helpt pre-consumentenafval uit de fashionindustrie minimaliseren.

Sustainable Fashion
Media
Design & Architecture
Serious Gaming

Nieuwe vestiging The British Boot Repair Company

Het Britse Boot Repair Company helpt grote fashion bedrijven om afgekeurde producten te herstellen en geschikt te maken voor de consumentenmarkt.

De fashionindustrie genereert 13 miljoen ton pre-consumer afval per jaar. 8,4% van dat afval is het resultaat van productiefouten. Met de reparatie van 1 item, wordt 20-30 kg CO2, 3782 liter water en 92kg afval (van eerdere processen

in de keten) bespaard*. Boot Repair Company opende in 2023 een workshop in Amsterdam, waar werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt evenals asielzoekers producten repareren die anders op de vuilnisbelt zouden belanden. Zo draagt Boot Repair Company bij aan de Nederlandse ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn.

*https://circulareconomy.europa.eu/platform/sites/default/files/2023-10/WearRepair_casestudy.pdf

* <https://theroundup.org/textile-waste-statistics/>

** <https://www.afvalcirculair.nl/producentenverantwoordelijkheid/textiel/>

Finance & Fintech

De Nederlandse financiële sector is van oudsher sterk ontwikkeld, met name vanwege de internationale oriëntatie van het bedrijfsleven. Nederland staat bekend als een land waarin het gemakkelijk en efficiënt is voor consumenten en bedrijven om financiële diensten digitaal af te nemen en te gebruiken, en wordt internationaal gezien als een belangrijke speler in de Fintech-sector. Verschillende factoren dragen bij aan een gunstig vestigingsklimaat van Nederland voor innovatieve financiële diensten.

Ons Finance & Fintech team richt zich in het bijzonder op het aantrekken van bedrijven die innovatieve oplossingen bieden voor de financieringsproblematiek bij startups en het midden- en kleinbedrijf in Nederland. Ook ligt de focus op bedrijven die hiaten in de financiële dienstverlening kunnen opvullen, zoals bedrijven die verzekeringen aanbieden aan beroepsgroepen die moeilijk verzekeraar zijn.

Nieuwe vestiging NAVO Innovatiefonds

Het NAVO-Innovatiefonds omvat €1 miljard die in een tijdsbestek van 15 jaar geïnvesteerd zal worden in opkomende technologieën om de veiligheid van de miljard inwoners van NAVO-bondgenoten de komende decennia te waarborgen. Het Fonds zal investeren in beginnende startups en andere durfkapitaalfondsen die opkomende technologieën ontwikkelen die prioriteit hebben voor de NAVO. Voorbeelden zijn kunstmatige intelligentie, verwerking

van big data; kwantumtechnologieën en biotechnologie. Het Fonds is een aanvulling op de Defense Innovation Accelerator voor de Noord-Atlantische Oceaan – of DIANA – van de NAVO. Behalve het gunstige signaal dat wordt afgegeven uit de keuze om het fonds in Nederland te huisvesten, is de verwachting dat de nabijheid van de organisatie de toegankelijkheid van het kapitaal voor Nederlandse hightech startups ten goede zal komen.

Nieuwe vestiging Collective Society / Onsi

In 2023 breidde Onsi, een 'benefits platform' voor bedrijven met arbeidskrachten met diverse dienstverbanden uit in Nederland. Zo willen zij een positieve impact hebben op het financiële leven van nog meer Nederlandse arbeidskrachten.

Onsi biedt bedrijven een gemakkelijke manier om hun arbeidskrachten te belonen met on-demand loon, prestatiebeloningen en verzekeringen,

op maat gemaakt voor moderne werknemersmodellen. Het Onsi-platform helpt bedrijven een beloningsprogramma op te zetten en te beheren zonder veel administratief werk en de mogelijkheid om elk element aan te passen.

Nu steeds meer bedrijven nieuwe flexibele arbeidsmodellen gaan gebruiken, groeit Onsi snel in meerdere sectoren, zoals personeelszaken, logistiek en mobiliteit, horeca en gezondheidszorg.

NGO & Government

Nederland heeft, met Den Haag als 'Internationale Stad van Vrede en Recht', een cruciale rol in de internationale rechtsorde. Deze reputatie vindt zijn oorsprong in de vredesconferenties van 1899 en 1907. Het Vredespaleis, thuisbasis van het Permanente Hof van Arbitrage en het Internationaal Gerechtshof fungeert samen met de vele EU en VN organisaties als een magneet voor talrijke internationale non-profit organisaties. Deze organisaties verhogen de internationale invloed van Nederland en dragen bij aan de tech- en impact ecosystemen. Waar de tech en impact-ecosystemen kampioenen zijn in het ontwikkelen van oplossingen, hebben de NGO's en NPO's diepgaande kennis over mondiale uitdagingen én de internationale netwerken om op grote schaal impact te maken. Het is de gouden combinatie om de merkelofte van Nederland waar te maken; Solving Global Challenges Together.

Nieuwe vestiging Commit Global

In 2023 verhuiste het Roemeense Commit Global naar Den Haag, een GovTech organisatie die overheden en NGOs helpt te innoveren met digitale tools die mensen in crisissituaties toegang te geven tot betrouwbare en actuele informatie. De groep, die onlangs de Kluz Prize for PeaceTech heeft ontvangen, selecteert digitale hulpmiddelen die kritieke mondiale problemen kunnen helpen oplossen en integreert deze om de benodigde civiele infrastructuur te vormen.

Zo heeft Commit Global onder andere meer dan 1,4 miljoen Oekraïense vluchtelingen geholpen de grens over

te steken, ze hebben basisdiensten toegankelijk gemaakt voor vluchtelingen op verschillende plaatsen in de wereld, het monitoren van herstelwerkzaamheden na natuurrampen mogelijk gemaakt, en desinformatie tijdens crises helpen tegen te gaan door de officiële communicatie te centraliseren.

Crossovers zoals deze, waar technologische oplossingen worden ingezet voor een betere wereld, passen uitstekend bij de profilering die Nederland internationaal nastreeft. Hun vestiging in Den Haag is dan ook van grote meerwaarde, zowel voor de NGO community als voor de tech-sector.

Organisatie & blik vooruit

Om ook in de komende jaren succesvol te kunnen werken aan onze missie - met strategische marketing en acquisitie vergroten van de bijdrage van buitenlandse bedrijven aan het duurzaam verdienvermogen van Nederland – zet NFIA samen met haar partners in het Invest in Holland Netwerk in op:

Aandacht voor vestigingsklimaat

Voor het aantrekken van de bedrijven die we in Nederland willen accommoderen is aandacht voor generieke en specifieke vestigingsklimaatfactoren van groot en actueel belang. De bedrijven die wij willen aantrekken komen niet vanzelf naar ons toe. Nederland is niet het enige land dat veelbelovende en innovatieve bedrijven aan zich wil binden. Andere landen zijn ook actief bezig om buitenlandse investeringen aan te trekken. Bedrijven kiezen voor de plek waar zij de beste kansen zien om succesvol te opereren op de Europese of wereldmarkt. Ondanks dat we het als Nederland op een aantal belangrijke basisfactoren nog steeds 'goed doen' op wereldwijde ranglijsten, zien wij in onze Invest in Holland investeringspraktijk in toenemende mate dat knelpunten in het vestigingsklimaat zorgen voor reële belemmeringen en (negatieve) impact hebben op de investeringsbeslissingen van bedrijven.

NFIA zet daarom voor de aankomende periode extra in op het effectief uitoefenen van onze signaalfunctie (één van de vier kerntaken in onze opdracht) om ervoor te zorgen dat het vestigingsklimaat de aandacht krijgt die het verdient. In het Investor Relations programma spreken we jaarlijks ruim 1000 bedrijven die al voor Nederland hebben gekozen en die ons van waardevolle informatie voorzien over punten waar zij in hun dagelijkse praktijk of bij uitbreidingsplannen tegenaan lopen. Daarnaast staan we in direct contact met tientallen bedrijven in onze actuele projectenportefeuille die vestiging in Nederland overwegen en daarbij tegen reële belemmeringen aanlopen. Door deze waardevolle informatie uit de praktijk te delen met landelijke en regionale bestuurders en beleidsmakers kunnen wij bijdragen aan het ontwikkelen van gerichte oplossingen voor de uitdagingen in ons vestigingsklimaat.

Doorontwikkeling Invest in Holland strategie

De huidige strategie voor de uitvoering van activiteiten door het Invest in Holland netwerk is vastgelegd in de gezamenlijke Invest in Holland Strategie 2020-2025. Deze loopt tot eind 2024. Dit betekent dat voor de periodeerna de gezamenlijke strategie moet worden doorontwikkeld. De reeds ingezette lijn, waarin de focus op toegevoegde waarde van projecten voor duurzame ontwikkeling van de Nederlandse economie centraal staat, biedt daarvoor een sterk vertrekpunt, zoals beschreven in de [brief van de minister van Economische Zaken en Klimaat aan de Tweede Kamer in april 2023](#). Ook de prioriteiten van het nog te vormen nieuwe kabinet, alsook de herijking van het topsectorenbeleid en de ontwikkeling van de nationale technologie strategie en groeimarktstrategie zijn belangrijke richtinggevers. Het werkveld voor acquisitie, met talloze ontwikkelingen zowel binnen de landsgrenzen als erbuiten, is altijd in beweging. Dit vraagt om ruimte voor flexibiliteit en het adequaat kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen en behoeften. De verscherpte focus in acquisitie heeft bijvoorbeeld ook gevolgen voor de locaties waarop NFIA wereldwijd vertegenwoordigd is. De komende jaren zal het NFIA-netwerk van kantoren in het buitenland verder in lijn worden gebracht met de gekozen focus. Dat vraagt ook een toenemende flexibiliteit van het NFIA-postennet.

Nederland blijft uiteraard in den brede wereldwijd vertegenwoordigd. Ook wordt samenwerking op de posten, zoals met de Innovatie Attachés van het Ministerie van Economische Zaken, nog belangrijker. Het Innovatie Attaché Netwerk (IA-netwerk) is onder meer verantwoordelijk voor het signaleren van trends en kansen op het gebied van innovatie en R&D en voor het matchen van buitenlandse en Nederlandse innovaties. Daarmee is het IA-netwerk een natuurlijke samenwerkingspartner voor de NFIA en zijn synergievoordelen te behalen.

In toenemende mate spelen in ons acquisitiework ook overwegingen op het gebied van economische veiligheid en open strategische autonomie een rol. Zo kunnen investeringen vanuit economisch perspectief zeer interessant zijn, maar vanuit het oogpunt van nationale veiligheid minder gewenst. Ons vestigings- en ondernemingsklimaat wordt bovendien steeds meer ook bepaald door concurrentiekracht van Europese ecosystemen en het vermogen van Europa om de strategische afhankelijkheid te verminderen en economische veiligheid te kunnen blijven garanderen. Vandaar dat ook zal worden verkend of samenwerking met andere Europese acquisitie organisaties op dit vlak mogelijk is.

“De wereld is op zoveel vlakken in beweging, en dat is ook van invloed op het werkveld voor acquisitie. We moeten focus aanbrengen en keuzes maken en tegelijk ruimte houden voor flexibiliteit. Dat kan alleen als we samen optrekken en – bijvoorbeeld op de posten van Nederland in het buitenland – als één team opereren, samen met de NFIA”

Wampie Libon, directeur afdeling Internationaal Ondernemen, ministerie van Buitenlandse Zaken.

**Terugblik 2023 is een publicatie van Netherlands Foreign Investment Agency.
Alle rechten voorbehouden.**

www.investinholland.com